

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. IV. Baptismus ab institutione sua fuit utilis; cœpit autem obligare Hierosolymis in die Pentecostes, quando primùm Apostoli solemniter Euangelium prædicaverunt; in alijs autem locis deinceps, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

gratiam ex opere operato, quemadmodum Sacramenta, id est, ex vi suae institutionis; Deus tamen per extraordinariam suam providentiam liberaliter promissit infusionem gratiae omnibus mortem pro se sustinentibus, sive absque eorum merito, puta parvulis, aut certe supra meritum, ut adultis; & hoc est Martyrium gratiam causare quasi ex opere operato.

65. Qui à deo est liberaliter promissa gratia

Sine vel supra meritum.

65. Hanc promissionem lego apud Matth. 10. v. 32. Omnis ergo qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo. Et Mar. 8. v. 35. scriptum reperio: Qui autem perdidit animam suam propter me & Evangelium, salvam faciet eam. Vel, ut loquitur Luc. cap. 17. v. 33. Vivificabit eam, hic per gratiam & in altera vita per gloriam. Ita unanimiter intelligunt has Scripturas SS. Patres, qui in effectu comparant, imò quandoque praefereunt Martyrium Baptismo; ut latius edissero sect. ultimâ hujus disputationis.

66. Hec promissio ostenditur ex scriptura, Mar. 1. Luc. 17.

Junctâ Patrum interpretatione.

66. Addidi, post Evangelium promulgatum, in quo datur intelligi tempus, à quo Baptismus coepit esse medium necessarium, Pro quo pono sequentem conclusionem.

CONCLUSIO IV.

Baptismus ab institutione sua fuit utilis; coepit autem obligare Hierosolymis in die Pentecostes, quando primum Apostoli solemniter Evangelium praedicaverunt; in alijs autem locis deinceps sicut eis praedicabatur.

66. Baptismus ab institutione sua fuit utilis, Scotus.

66. Prima pars est communis. Docet eam Scotus 4. dist. 3. q. 4. n. 8. ibi: Quia si ante passionem aliquis Iudaeus ad predicacionem Christi vel Petri parvulum suum baptizasset, & non circumcidisset; si parvulus fuisset mortuus, salvatus fuisset; quia recepit gratiam in Baptismo: à prima enim institutione Baptismus contulit gratiam.

Cam non erat ratio eligendum differendi

Aloquin ut quid discipuli Jesu Joannis 4. v. 2. baptizassent? Certe nulla fuit ratio effectum Baptismi differendi usque ad tempus necessitatis. Sic quippe Eucharistia utilis fuit, antequam necessaria. Quin imò repugnat Baptismus fuisse institutum in ratione Sacramenti novae legis, & non contulisse gratiam susipientibus sine obice; etenim fuisset signum gratiae efficax, & non

Imò id repugnabat.

efficax. Efficax, quia supponitur Sacramentum, quod essentialiter definitur signum practicum gratiae: inefficax, quia inutile.

Solum ob stare videtur, consequens inde esse, pro illo tempore Circumcisionem non fuisse necessariam, cum tamen omnes doceant legem veterem (cujus janua erat Circumcisio, quemadmodum Baptismus legis Evangelicae) non fuisse mortuam sive extinctam ante mortem Christi, forte nec ante promulgationem legis Evangelicae in Pentecoste, ut multi cum Scoto docent in tractatu de Legibus, ubi de cessatione legis veteris.

Stante etiâ circumcissionis necessitate.

Sanè necessitatem Circumcisionis usque ad mortem Christi, expressis verbis tradit Doctor in Report. editionis Colonienfis eadem dist. quaest. 5. n. 2. ibi: Sed dupliciter fuit promulgata facta Baptismi. Vno modo per modum consilij, Christo veniente in carne, sed non per modum praeccepti: alio modo per modum praeccepti. Primo modo non fuit necessarium recipere Baptismum, quia tunc imponebatur necessario Iudaeis Circumcisio usque ad passionem Christi, & legis Moisaicae: quod probant aliqui, quia Christus ante passionem suam comedit agnum Paschalem, quod non fecisset, nisi necesse fuisset Iudaeos adhuc servare legem Moisaicam. Patet igitur quod ita est.

67.

Quam pro tunc admittit Scotus,

Et tamen consequens supra positum videtur docere in primo scripto n. 12. inquit: Sed quantum ad Circumcisionem distinguo quatuor tempora. Pro primo erat necessaria: pro secundo utilis, non necessaria: pro tertio nec utilis, nec necessaria, tamen licita: pro quarto omnino illicita & mortifera. Primum tempus Circumcisionis praecessit utrumque tempus Baptismi. Secundum tempus Circumcisionis, comitabatur primum tempus Baptismi: nam, sicut argutum fuit prius, ex quo primo consulebatur Baptismus, non fuit Circumcisio necessaria volenti baptizari, sed tunc cucurrit utrumque sub distinctione, ut Iudaeus eligeret quodcumque vellet: licuit enim, & profuit sibi circumcidis, si voluit (nec enim fuit tunc revocata quantum ad utile, nec quantum ad licitum) licuit etiam sibi, imò laudabile fuit baptizari: & hoc etiam satis congruum fuit, quod in tempore intermedio inter duas leges, quando non subito prima tollitur, nec secunda imponitur; illo, inquam, tempore simul currant amba sub distinctione.

Qui sibi huc videtur contentarius;

68. Sed concluditur,

Ecce hic adstruit libertatem, ibi necessitatem. Nunquid ergo sibi ipsi contradicit? Minime, sed hic per libertatem intelligit libertatem à necessitate medij, ibi imponit necessitatem praeccepti, hoc est, in primo scripto docet Circumcisionem à tempore institutionis Baptismi non fuisse parvulis medium necessarium ad remissionem

nem peccati originalis per consequens ad salutem; in Reportatis autem, affirmat Circumcisionem ex praecepto legis veteris obligasse adultos pro se ipsis & pro suis parvulis usque ad promulgationem Evangelij, saltem usque ad Christi mortem.

Reconciliationis ratio datur

Hunc autem intellectum, sive conciliationem colligo; quia Circumcisio, quae ex Patribus erat ante legem veterem, & ex tunc medium necessarium deletivum peccati originalis pro parvulis, etiam praecepta fuit in lege veteri adultis pro se ipsis, & pro suis parvulis, adhuc praecepti incapacibus, in signum professionis istius legis, & distinctivum populi Judaici ab alijs gentibus, adeo ut omnes Judaei, etiam justificati per remedium legis naturae in extrema necessitate, aut certe per contritionem, seu amorem Dei super omnia, circumcidere debuerint carnem praeputij sui.

Jos. 5.

Probatur ex scriptura Jos. 5. v. 2. & 3. Eo tempore ait Dominus ad Josue: fac tibi cultros lapideos, & circumcide secundo filios Israël. Fecit quod iusserat Dominus, & circumcidit filios Israël. Quia, ut ibidem dicitur v. 7. sicut nati fuerant, in praeputio erant, nec eos in via aliquis circumciderat. Non est autem verosimile per annos 40. omisum fuisse remedium peccati originalis. Optime igitur simul stant Circumcisionem fuisse evacuatam à tempore institutionis Baptismi quoad necessitatem medij salutis, & necessariam mansisse necessitate praecepti adultis, & parvulis in signum professionis legis Judaicae.

69.

Quod amplius ex Scoto ostenditur.

Hinc Doctor in primo scripto post verba supra citata ex n. 8., statim sibi objicit: Et si dicitur, quod verum est, quod parvulo suffecisset Baptismus (utique ad salutem) sed pater peccasset non circumcidendo. Quid putatis Ipsum respondisse? Contra, inquit, quia ante octavum diem potuit baptizare parvulum, & ex quo ille habuit iam remedium contra originale, & hoc credit pater (nam credit Baptismus efficacem ad hoc) tunc videtur quod non tenebatur necessario providere parvulo de alio remedio, scilicet contra originale.

Exstante non circumcidente parvulo à peccato

Ubi non excusat patrem à peccato, si octavo die non adhibuit Circumcisionem praeceptam à lege in signum foederis; sed vel ab omni delicto, si infans mortuus fuerit infra octavum diem, vel à solo peccato contra pietatem, quae patrem obligat ad providendum filiis de remedio contra peccatum originale, quodcumque illud sit.

Non omnia

Quod ejusdem ferè verbis explicat & inculcat in Reportatis loco jam citato n. 7. Si Judaeus, inquit, fuisset baptizatus, & postea baptizasset filium suum post genitum, & ille

puer fuisset mortuus antepassionem Christi, certum est quod fuisset salvatus, quia eiusdem efficaciac fuit Baptismus tunc, sicuti nunc: igitur non fuit necesse istum puerum circumcidere, supple, ut salvaretur, bene, ut pater à transgressione legis, quae praeceperat octavo die circumcidere, excusaretur; quam necessitatem n. 2. ejusdem quaestionis, ut vidimus, expresse asseruit; nisi velimus dicere, Doctorem subtilem in paucis lineis manifeste docuisse contradictoria, quae summa esset tanto Doctore injuria: Cuius doctrina grave illud testimonium extat, quod eius libri absque ullo erroris navo usque in hanc diem trecentos circiter annos in Oecumenicis Concilijs inviolati permanserunt. Ita Antonius Possesivus in apparatu sacro. Ut non immerito sacrae Inquisitionis Generalis Romae Tribunal ante annum 1620. praeceperit, teste Luca Waddingo in vita Scoti cap. 6. doctrinarum aut librorum censoribus, ut quidquid Scoti esse constaret, intactum inviolatumque permitterent.

Hæc si ut oportuit considerasset Suarez, non citasset Doctorem Subtilem pro peculiari opinione, ut vocat, aliquorum Scholasticorum docentium, praeceptum Circumcisionis cessasse ante mortem Christi l. 9. de leg. c. 12. n. 2.

Si objicias; eo ipso quo Virginitas est in consilio, Matrimonium non potest esse praeceptum. Disparitatem do, quia actus Matrimonij repugnat Virginitati, non ita Circumcisio Baptismo, si illa consideretur ut est professio legis veteris, pro illo tempore nondum abrogatae secus; pro ut intelligitur determinate necessaria ad remissionem peccati originalis: quia ut bene notat Doctor supra in Reportatis n. 7. Quando duo sic se habent, quod praeceptum ad unum prohibet aliud: consilium de uno licentia aliud dimittere.

Quod autem praeceptum Baptismi prohibuerit praeceptum Circumcisionis definitur in Cap. maiores de Baptismo ibi: Absit ut in illam damnatam heresim incidamus, quae perperam affirmabat legem cum Evangelio & Circumcisionem cum Baptismo servandam.

Sed hæc satis de prima parte, transeamus ad secundam, quae pluribus displicet, ijs scilicet omnibus, qui initium obligationis hujus Sacramenti ponunt mortem Christi. Quod enim attinet tempus ante tunc Baptismus non obligasse, sive non fuisse praecepti consilij dumtaxat; quippe Institutio, sicut Doctor supra in primo scripto n. 4. praecepit promulgationem, non enim promulgatur lex, nisi primo sit determinata à legislatore, à quo habeat firmitatem & illa

ista determinatio potest dici institutio nisi etiam ab ipso sit revelata alicui tamquam praeconi solenni, & hoc si per praeconiem illam voluerit promulgari.

Et conuad atexit: De hac institutione dico duo. Primo quod propter eam non erat necessarium simpliciter baptizari quod patet Ioan. 15. v. 22. Si non venissem, & locutus eis non fuisset peccatum non haberent. Quod sic est intelligendum, inquit in Report. supra n. 2. Si non venissem in propria persona, vel in ministro authentico peccatum non haberent. Ex quo infert. Igitur Christus non vult aliquos obligare, nisi per ipsam, vel per seruum authenticum.

Subsumo cum ipso: Sed sola institutio non fuit promulgatio sufficiens communi populo, nec per Christum, nec per seruum authenticum; & infero ex primo scripto: Non ergo per solam istam institutionem praecedentem promulgationem obligabatur populus necessario ad Baptismum, & hoc maxime de isto praeccepto: quia erat tantummodo positivum. Illud autem positivum, quod praecipit de Circumcisione, non debuit statim dimitti, ex quo certum fuit, quod a Deo fuerat institutum; nisi etiam certitudo feret illud secundum fuisse datum a Deo: hac autem certitudo de secundo non poterat haberi sine promulgatione authentica.

Ac ne quisquam obijceret Baptismum ante passionem fuisse promulgatum ab ipso Christo Ioan. 3. v. 5. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto &c. praesertim accedente publico eius ministerio Ioan. 4. v. 1. & 2. Vi ergo cognovit Iesus, quia audierunt Pharisei, quod Iesus plures discipulos facit, & baptizat, quam Ioannes (quamquam Iesus non baptizaret, sed discipuli eius) reliquit Iudaeam &c.

Huic, dico, objectioni occurrit Scotus supra n. 5. inquit: Secundo, dico quod promulgatio, huius Sacramenti poterat poni duplex, una per modum consilij: alia per modum praeccepti. Hoc autem fuit congruum quod primo promulgaretur per modum consilij. Propter quid? Propter duo, inquit, Primo, quia lex Evangelica, quae est perfectissima, non debet precipitanter imponi, sed homines primo ad illam allici, cadentem ad huc sub consilio, ut postea exercitatis possent sub praeccepto imponi. Secundo, quia lex veteris non erat mala, sicut est idololatria, & ideo non debet subito repelli: in hoc enim fuisset repulsa quasi mala; sed debuit Synagoga cum honore sepeliri, ut ostenderetur fuisse bona pro tempore suo. Impositio autem Baptismi per modum praeccepti, evacuatio fuit Circumcisionis, saltem quantum ad necessitatem. Debuit autem aliquando sequi promulgatio per modum praeccepti, quia aliter nunquam haberet lex ista firmitatem vel necessitatem, saltem quantum ad illud Sacramentum.

Quando ergo Christus Ioan. 3. egit de necessitate Baptismi, egit de futura; veluti

circa Euch. ista legem fecit Ioan. 6. v. 54. Nisi manducaveritis carnem Filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis; cum tamen pro isto tempore nondum esset Euch. ista instituta; ergo similiter, quando Ioan. 3. dixit: Nisi quis renatus fuerit &c. noluit imponere, aut significare obligationem pro tempore praesenti sed pro futuro postquam videlicet lex Evangelica ut talis foret solemniter promulgata.

Adde verba illa Ioan. 3. dicta esse soli Nicodemo, qui venit ad Jesum nocte: porro promulgatio est publica propositio; quare illis verbis nequidem per modum consilij Baptismus fuit promulgatus, minus per modum praeccepti.

Rogas ubi ergo Christus promulgaverit Baptismum per modum solius consilij? Respondedo, ubi publice illum instituit, & administravit; quippe promulgatio haec non aliud est, quam publica doctrina essentiae ac utilitatis hujus Sacramenti. Quis autem audeat suspicari Christum per discipulos solemniter baptizasse, antequam instruxisset populum de Sacramento tam utili, & pro futuro tempore tam necessario?

Profecto cum in passione sua Dominus a Pontifice interrogaretur de doctrina sua, fidenter respondit Ioan. 8. v. 20. Ego palam locutus sum mundo: ego semper docui in Synagoga, & in templo, quo omnes Iudaei conveniunt, & in occulto locutus sum nihil, scilicet, quod non vellem publice ab Apostolis annuntiar, iuxta illud Marth. 10. v. 27. Quod dico vobis in tenebris dicite in lumine, & quod in aure auditis predicare si per tecta.

Sed aliud est docere, aliud ferre legem, aliud instar Doctoris ut dere doctrinam Evangelicam, aliud instar Legislatoris proponere legem Evangelicam, significando se velle communitatem obligare ad ejus observantiam. Primum lego Christum fecisse ante suam passionem; secundum non reperio: sed cuidam dicenti Luc. 12. v. 13. Magister dic fratri meo, ut dividat mecum hereditatem; respondet v. 14. Homo, quis me constituit iudicem aut divisorem super vos?

Et quamvis forte Christus Apostolis suis ante mortem praecipit Baptismum; tamen illud praecceptum non fuit vera lex, defectu communitatis subiecti; lex quippe definitur Praecceptum commune, iustitiae, ac stabile, sufficienter promulgatum. Commune, inquam, communitate subiecti, quando praecceptum fertur communitati perfecta; id est, quae tot hominum genera complectitur, ut sibi ipsi sufficient ad politicam felicitatem, sive, cuius membra non tam ordinantur ad bonum unius capitis (sicut fit in privata familia,

Q9

in qua

Unde Ioan. 3. inlinatur Baptis. mi necessitas futura.

Cum pro tunc nequidem promulgaretur per modum consilij.

74.

75.

76.

Nec ante mortem per modum praeccepti.

Luc. 12.

Saltem communitatem concernentis,

72. Non obstante eju dem promulgatione.

73.

Quae solim fuit e. n. i. i. juxta Scotum,

Ne lex Evangelica precipitanter imponeretur,

Et Mofaica subito repelleretur;

73.

in qua omnes ordinantur ad bonum unius patris-familias) quam ad bonum particulare uniuscujusque membri.

74. Certè ante mortem Christi congregatio Apostolorum familia potius erat, quam communitas perfecta. Enimvero institutio Pontificis, & totius ordinis Hierarchici facta est post resurrectionem Joan. 20. v. 21. 22. 23. Pax vobis. Sicut misit me pater, & ego mitto vos. En clavis Jurisdictionis, Sequitur potestas Ordinis. Hæc cum dixisset, misit spiritum, & dixit eis (omnibus scilicet Apostolis) Accipite spiritum sanctum, quorum remiseris peccata, remittuntur eis; & quorum retinueris, retenta sunt.

Ut autem scires cæteris Apostolis, tamquam Legatis dumtaxat, Petro verò ut Ordinatio concedi hanc potestatem, subjecit Joan. 21. v. 17. soli Petro loquens: Pæce oves meas, non docendo tantum, & concionando, ut hæretici volunt; sed regendo quoque, & imperando; pastor namque ovium non solum administrat cibum ovibus; sed etiam ducit, & reducit, tueritur, castigat &c. de quo plura in Tract. de fide.

Igitur præcepta, si quæ fortassis data fuerint Apostolis ante passionem, pro tunc non erant leges propriè dictæ (etenim Irra non in singulas personas, sed generaliter constituitur, aut lex 2. ff. de L.L.) sed potius præcepta personalia, de quibus in præsentem non agimus. De quo ergo Disputamus? An Baptismus ante resurrectionem Christi habuerit vim legis universalis; quam de facto obtinet respectu communitatis generis humani; utque legis positivæ.

Equidem ex doctrina, & consilio Christi oriebatur in hominibus obligatio quædam naturalis ad non contemnendum Baptismum, ut docet Scot. supra n. 5. ibi: Et notandum generaliter, quod promulgatio facta de consilio divino obligat ad non contemnendum. Probat: Qui enim consilium contemnit, contemnit consilientem, in quantum consilientem; & ideo nolens servare consilium divinum Evangelicum, quasi contemnit illud, tamquam irrationabile & infructuosum, peccat mortaliter.

Ei pro majori explicatione adjungit n. 6. Hæc autem dixi de consilio & præcepto divino, quia factus est de humano, etiam loquendo de consilio seu præcepto hominis superioris, seu Prælati: licet enim tam consilium quam præceptum alicuius Superioris contemnere.

Ac ne liberè daretur facultas errandi, aut sinistrè interpretandi mentem ejus, ut plures hoc facerent, explicat de quo contemptu loquatur: id est, inquit, irrationabile & infructuosum radicare: sed non licet, dum est

Prælati, contemnere non observando, quando non est moraliter certum, quod præceptum sit irrationabile & infructuosum.

Cæterò quoniam mihi lex esse non videtur, inquit Evodius apud D. Aug. lib. 1. de libero arbitrio cap. 5. que iusta non fuerit. Si quidem, ut ait idem Sanctus Doctor lib. 19. de Civit. cap. 21. Quod iure sit profectò iuste sit. Quod autem sit iniuste, nec iure fieri potest. Non enim iura dicenda sunt, vel putanda iniqua hominum constituta, cum illud etiam ipsius esse dicant, quod de iustitia fonte manavit.

Sed quare potius licet contemnere consilium, vel præceptum Superioris humani, quam divini? Quis, inquit Scot. non tenetur aliquis necessario habere falsam opinionem de suo Superiore homine: sed monitio eius, vel præceptum potest in se esse irrationabile, & infructuosum: & rationabiliter & utiliter tunc laborandum est ad eius revocationem, & ad correctionem vel amotionem talis Prælati sive præsentis. Ergo non tenetur subditus reputare præceptum eius tamquam rationabile & fructuosum, sed potest oppositum reputare, sicut est, & sic contemnere non approbando.

At verò Legislator divinus, propter creatam & infinitam scientiam suam & bonitatem, nequit aliquid præcipere, aut consulere, quod non sit rationale & fructuosum, adeo ut homo oppositum iudicans, hoc est, contemnens, quantum in se est, destruat illa attributa Dei; quod constat apud omnes gravissimum esse peccatum mortale.

Sic ergo pater, concludo verbis Scoti, quod prima promulgatio Baptismi per modum consilii obligavit omnes, iure naturali religionis, ad non contemnendum, id est, irrationabile & infructuosum iudicandum. Secunda autem per modum præcepti obligavit omnes, ad quos legitime venit, ad suscipiendum. Non venit autem ad communitatem perfectam ante mortem Christi, ut ex dictis liquet; neque probabilis ante Pentecosten; sed in ipsa illa die, ergo ex tunc incepit, & deinceps obligavit, adultos quidem necessitate mediæ & præcepti, parvulos verò, utpote præcepti incapaces, solâ necessitate mediæ, de quo plura sequetur, quæ erit de subiecto Baptismi.

Restat in præsentem probandum ante Pentecosten legem veterem non cessasse in ratione legis, adeoque novam, cuius janua est Baptismus, statim à resurrectione Christi non obligasse formaliter in ratione legis positivæ, hoc est, Baptismum non fuisse necessarium medium ad salutem ante solemnes legis novæ propositionem in die Pentecostes.

Conclusionem nostram tradit Doctor Subtilis 4. dist. 3. q. 4. n. 1. his verbis: Quantum ergo ad istum articulum dico, quod in Baptismo

Unde præcepta pro tunc apostolis data

Erant potius personalia

76. Ex consilio Christi oriebatur obligatio naturalis ad non contemnendum Baptismum. Scotus.

77. Quæ pro illa licet contemnere non tenetur aliquis necessario habere falsam opinionem de suo Superiore homine: sed monitio eius, vel præceptum potest in se esse irrationabile, & infructuosum: & rationabiliter & utiliter tunc laborandum est ad eius revocationem, & ad correctionem vel amotionem talis Prælati sive præsentis.

Conclusionem nostram tradit Doctor Subtilis 4. dist. 3. q. 4. n. 1. his verbis: Quantum ergo ad istum articulum dico, quod in Baptismo

Señ. 2. De Effectu & neces. Baptif. Concl. 4. 307

non est distinguere nisi duo tempora, scilicet tempus, quo erat sub consilio, & tempus, quo erat sub præcepto: & primum duravit à principio ex quo prædicabatur Euangelium vel Baptismus per Christum, vel per Apostolos usque ad prædicationem solemnem, & authenticam eiusdem post Ascensionem Christi; ita quod primum tempus nullam habuit differentiam per mortem Christi, nec post eam, ex hoc solo, quod aliter cucurrit post Baptismus, quam ante.

Secundum autem tempus (ut credo) incipit in die Pentecostes in Ierusalem; quia usque ad illum diem Apostoli non prædicaverunt publicè, iuxta illud verbum Christi Luc. 24. Vos autem sedete in civitate, donec induamini virtute ex alto. Sed in die Pentecostes misso Spiritu sancto, solemner prædicaverunt, & apposta sunt illo die circiter tria millia, & baptizati sunt Act. 2. Inde autem ad alias civitates, secundum ordinem cuilibet loco, vel genti erat tempus secundum, quando ibi publice & solemner prædicabatur lex Evangelica; ita quod tempus non incipit simul apud quoscunque, sed de Sion exibat lex, & verbum Domini de Ierusalem iuxta prophetiam Isaia cap. 2. & quibusdam incipit tempus secundum ad mensam post Pentecosten, & aliquibus ad annum, aliquibus ad decem annos, & sic demceps, sicut eis prædicabatur. Puta usque ad perfectam Evangelij promulgationem, id est, publicam & solemner propositionem in præcipuis mundi partibus, argumento Authent. *Ve facta nova constitutiones, Coll. 5. tit. 21. Novel. 66. ibi: Sancimus igitur ex illo nostras constitutiones, qua pro testamentis sunt, valere, ex quo in commune facta sunt manifesta; in provincijs autem, ex quo discreta per Metropolitans palam facta sunt, vel postea facta fuerint.*

Quam regulam generaliter intellexit de omni constitutione, conformiter ad verba Rubricæ, quæ generalia sunt, Pius IV. in Bulla super declaratione temporis ad observanda decreta Concilij Trident. ibi: *Iure communi sancitum est, ut constitutiones novæ vim non nisi post certum tempus obtineant. Quod tamen nullibi invenitur nisi in hac Authentica; quæ generalibus quoque verbis rationem reddit, dicens: Cur enim culpabimus eos, qui postas nostras ignoraverint constitutiones, si, eò quod non fuerint sufficienter propostæ, ignorantur.*

Et quamquam Deus non adstringatur legibus humanis; non est tamen verosimile voluisse legem suam obligare, aut aliquid esse medium necessarium ad salutem, antequam esset possibilis ejus scientia; jam autem prædicatione Jerosolymis facta in die Pentecostes insufficientis erat, ad cau-

fundam noticiam legis Evangelicæ in eodem tempore pro communitate totius generis humani. Quapropter Marc. ultimo v. 15. dixit Christus discipulis suis: *Euntes in universum mundum prædicate Euangelium omni creatura. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit. Qui verò non crediderit, post prædicationem Evangelij, condemnabitur.*

Nota, In universum mundum; ergo ex voluntate Christi non obligabat lex Evangelica univerfium mundum statim à promulgatione facta in Ierusalem, sed post promulgationem factam in universo mundo, id est, in præcipuis mundi partibus.

Licet autem contingere possit, imò certum sit, multos de facto inveniri, quibus nondum innouit Sacramentum Baptismatis; equidem quis audeat dicere, etiam ijs ipsis Baptismus non esse medium ad salutem necessarium, esto per ignorantiam excusentur à peccato, quod alioquin committerent Baptisma non recipiendo?

Profectò leges humanæ, tam civiles quam Ecclesiasticæ, elapso à promulgatione in singulis provincijs eo tempore, quo moraliter haberi potuit earum notitia, obligant simpliciter omnes, etiam illos, qui per accidens eas ignorant, bono communi ac naturâ legis ita exigentibus, ut, quemadmodum requiritur promulgatio, id est, publica propositio, quia lex est regula & mensura communis; ita sufficiat illa publica denuntiatio, ex qua nata est generari communis notitia.

Etenim, ut dicitur cap. 1. de conc. præbendæ in 6. *Lex seu constitutio, & mandatum nullos adstringunt, nisi ad noticiam pervenerint eorumdem; aut nisi post tempus, intra quod ignorare minime debuissent. Neque enim oportet, quòd notitia constitutionis singulorum auribus per speciale mandatum vel literas inculcetur, ut habetur cap. 1. de Postul. Prælatorum, Sed id solum sufficit, ut ad eius observantiam teneatur, qui noverit eam (vel noscere debuit) solemner editam, aut (id est, &) publice promulgatam.*

Ex dictis sic formo argumentum, eritque probatio conclusionis: lex ut obliget debet edi, & publicè promulgari, non ideo, quia lex humana, sive lata ab homine; sed, quia data communitati hominum ad singulorum vitas, quatenus sunt partes unius corporis, constringendas, atqui Baptismus in ratione legis obligantis univerfium mundum non legitur modo universitati hominũ accommodato, id est, publicè & solemner propositus, vel in morte Christi, vel in ejus resurrectione aut ascensione, vel, ut uno verbo dicã, ante Pentecosten; ergo ante hanc diem

non

Mar. ult.

Præcipuè respectu Baptismi

Promulgandi ex voluntate Christi per totum mundum.

80.

Non debet constitutio singulorum auribus inculcari.

81.

Sed sufficit edita & publicata.

Quod non fuit factum in constitutione Baptismi ante Pentecostes.

Luc. 24. v. 49.

Act. 2. v. 41.

Nisi post sufficientem promulgationem,

Isa. 2. v. 3.

Quæ non fuit in omnibus mundi partibus æqualiter facta.

Finis 17.

Novæ constitutiones non nisi post certum tempus vim obtinent.

79.

Quod de divinis est etiam dicendum.

non incepit formaliter obligare; sed in ipsa die in Ierusalem, & deinceps in alijs locis, sicut in eis Euangelium juxta mandatum Christi predicabatur.

Dico, non incepit formaliter; quia sicuti lex vetus fundamentaliter seu radicaliter extincta fuit in morte Christi, ita etiam nova lex causaliter fuit confirmata. Sed quæ ista causa? Solutio pretij redemptionis.

Et hoc tantum probant autoritates Apostoli ad Hebr. 8. v. 13. Dicendo autem novum veteravi prius, scilicet, in causa; nam statim subjungitur: Quod autem antiquatur & senescit prope interitum est. Ergo nondum formaliter mortuum, sed brevi moriturum. Cap. 9. v. 15. & sequentibus: Et ideo novi testamenti mediator est; ut morte intercedente, in redemptionem earum prævaricationum, quæ erant sub priori testamento, reprobationem accipiant, qui vocati sunt æterna hereditatis. Vbi enim Testamentum est, mors necesse est intercedat Testatoris. Testamentum enim in mortuis confirmatum est; alioquin noudum valet, dum vivit, qui testatus est.

Confirmatur quidem testamentum per mortem testatoris, tamen formaliter non obligat, nisi postquam legitime fuerit apertum. Similiter ergo testamentum novum, sive lex Evangelica confirmata quidem fuit in morte, & per mortem Christi, non tamen formaliter obligavit, nisi postquam apertum fuit in Pentecoste per publicam ejus propositionem, quæ est modus ordinarius & hominibus accomodatus, ut possint uniformiter legem servare. Enim vero Deum fuisse usum extraordinariâ providentiâ, singulis hominibus in particulari intimando suam voluntatem, unde constat?

Ut quid igitur mandavit Apostolis Matth. ultimo v. 19. dicens: Euntes docete omnes gentes, obligationem novæ legis, Baptizantes eos in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti: docentes eos servare omnia quæcumque mandavi vobis? Certè frustraneum fuisset illud præceptum, si, quemadmodum ab initio per seipsum cordibus singulorum inscripsit legem naturalem, ita etiam in morte sua singulorum cordibus inscripsisset legem Evangelicam.

Unde scriptum reperio apud Apostolum ad Hebr. 8. v. 10. Quia hoc est testamentum, novum, quod disponam dominus Israël post dies illos, dicit Dominus: dando leges meas in mentes eorum, & in corde eorum superscribam eas, abundantiori scilicet gratia aperiendo corda eorum intendere his, quæ ab Apostolis & eorum successoribus predicabuntur. Et ipse enim, inquit Apostolus ad Ephes. 4. v. 11.

dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem Pastores & Doctores ad consummationem sanctorum in opus ministerij, in edificationem corporis Christi, quod est eius Ecclesia.

Lege librum, cui titulus Actus Apostolorum & dicit tibi cap. 16. v. 14. Dominum in corde Lydiæ scripsisse legem suam non per se immediatè, sed medio colloquio Doctoris Gentium aperiendo cor ejus gratiâ suâ præveniente & adjuvante, intendere his, quæ dicebantur. Hæc sunt verba textus: Et quædam mulier nomine Lydia, purpuraria civitatis Thyatirenorum, colens Deum, audivit: cuius dominus aperuit cor intendere his, quæ dicebantur à Paulo.

Quando ergo Apostolus supra ad Hebr. 8. v. 11. ex Ieremia cap. 31. v. 34. dicit: Et non docebit unusquisque proximum suum, & unusquisque fratrem suum dicens: cognosce dominum &c. non intendit excludere ministerium & doctrinam Apostolorum, aliorumque Doctorum, & præconum Evangelij (seipsum quippè agnoscit prædicatorem fidei in actu exercitio, & signato innumeris pœnè locis) sed solum vult, in lege novam tam facilem fore, auditâ Evangelij prædicatione, Dei cognitionem, cultum, amorem & obedientiam; ut sponte suâ eò procurant homines; cum tamen Iudæi in veteri testamento vix minis & pœnis compelli possent ad relinquendum idola, & ad verum Deum cognoscendum, colendum, amandum, eique obediendum. Nulla ergo est ratio dicendi Deum fuisse usum extraordinariâ providentiâ in constitutione legis Evangelicæ.

Secundum jam dicta explicat verba illa Christi pendens in cruce, Ioan. 19. v. 30. Consummatum est, Scorus supra n. 18. ibi: dico quod hoc intelligatur de his, quæ scripta sunt de filio hominis, iuxta illud Luca 18. v. 31. Ecce ascendimus Ierofolyam, & consummabuntur omnia, quæ scripta sunt per Prophetas de filio hominis. Vel si illud referatur ad antiquam legem, sic debet intelligi, consummatum est in causa. Nam mors Christi causa est confirmationis legis Evangelicæ: sed illa non fuit consummata tamquam necessaria ad observandum ante predicationem eius publicam, quæ non incepit in passione, sed in Pentecoste; tempore enim intermedio sederunt in cenaculo, nemini solemniter, vel publicè predicantes.

Verissime ergo dixit Apostolus Rom. 7. v. 4. Itaque fratres mei & vos mortificati estis legi per corpus Christi, intelligendo de corpore Christi crucifixio; quippe per virtutem & efficaciam passionis Christi mortificati sumus legi, vel lex ipsa mortua est, quoad sufficientiam.

82.

Sic ut formaliter obligaret.

Hebr. 8.

Item 9.

De extraordinaria in timationis vis non constat.

Matthæum.

Ne frustra datum foret predicatio nis præceptum.

83. Hebr. 8.

Ad quod recipiendum Deus corda disponit

Ephes. 4.

sufficiantiam in ipsa morte Christi; quoad efficaciam verò seu cum effectu non statim, sed postea congruo tempore extincta fuit virtute ejusdem corporis Christi, seu mortis ejus.

86. Nec obstat quòd Apostolus adferat exemplum mulieris, quæ statim per mortem viri solvitur ab ejus lege: *Nam quæ sub viro est, inquit v. 2. mulier vivente viro alligata est legi: si autem mortuus fuerit vir eius, soluta est à lege vii.* Non obstat, inquam: quia Apostolus non comparat mortem Christi cum more viri; & ideo non dixit, *In morte Christi, sed, per corpus Christi* tamquam per causam sufficientem ad extinguendam Synagogam, quæ viro morienti comparatur.

Aut extinctions synagoga,

Quæ congruo tempore debuit sepeliri,

Facilius scilicet sufficiens est novæ legis promulgatione

87. Equidem non repugnat quidpiam esse necessarium simul necessitate mediæ, & præcepti: quin eo ipso, quo aliquid est medium necessarium, præceptum finis, etiam est præceptum mediæ, v. g. existente præcepto Ecclesiæ audiendi sacrum, si quis non habeat sacrum, quod possit audire, nisi in una Ecclesia, eodem præcepto tenetur exire domo, & ire ad illam Ecclesiam; idque quia accessus ad templum est unicum medium necessarium ad finem, scilicet auditionem missæ, quæ si hæc & nunc non obligat, neque erit obligatio mediæ, etsi alioquin necessarij ad finem illum obtinendum.

Non potest esse baptismus necessarius, sicut, sicut, sicut.

88. Atque ut per possibile vel impossibile

non foret obligatio procurandi æternam salutem, adhuc Baptismus maneret medium necessarium ad eam obtinendum, cum scriptum sit: *Nisi quis renatus fuerit &c.* Sicuti adire templum in exemplo supra allato est medium necessarium ad audiendum Sacrum, etiam non præceptum.

Amplius dico, adhuc foret obligatio suscipiendi Baptismus. Et si à me quaeritur qualis sit illa obligatio? Respondeo citò, juris positivi divini, Matth. ultimo v. 19. *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti;* prout Ecclesia Catholica verba illa semper intellexit.

Et obligatio totius

Vi juris positivi divini:

Nec id alicui mirum videri debet; siquidem Baptismus in re est janua & professio legis Euangelicæ, sicut olim Circumcisio erat janua & professio legis Mosaicæ. Et verò lex Euangelica positiva est, an naturalis? Positiva, inquis. Rectè judicasti. Ergo lex Baptismi in re, quidni similiter positiva? Respondes, quia non sunt multiplicandæ obligationes sine necessitate.

89.

Contra; Baptismus in re non est medium determinatè necessarium, sed sub disjunctione in re vel in voto; ergo planè conveniens fuit, ut superinduceretur determinata obligatio positiva, tum in ordine ad justificationem, tum maximè in ordine ad professionem legis Euangelicæ; immo sine hac obligatione numquam fuisset medium necessarium ad salutem Baptismus in re vel in voto; sed solum Baptismus vel contritio; siquidem quòd contritio nunc sit votum Baptismi, dependet ab illo præcepto positivo.

Ex quo dèbetur quòd contritio sit votum baptismi,

90.

Igitur justificatis per contritionem Baptismus est necessarius solà necessitate hujus præcepti positivi, hoc est, ut vitetur novum peccatum, licet alioquin sit medium conferens illis gratiam justificantem. Patet; quia si propter impossibilitatem non suscipiatur Baptismus in re, sic tamen salvi erunt. Sed & hi non nisi per votum Baptismi ad statum gratiæ pervenerunt; nisi sit sermo de justificatis antequam lex Baptismi obligaret; nam pro tunc contritio non continebat votum Baptismi.

Equidem si adhuc tempore obligationis vivebant, & in nova peccata lapsi erant, debebant per baptismum, aut ejus votum liberari, & similiter quantumcumque justi essent, per susceptionem Baptismi in re à novo peccato preservari. E contrario autem Baptismus respectu parvulorum ita est medium necessarium, extra casum Martyrij, ut sine illo realiter suscepto nequeant salvari, tamen, quia incapaces, nulla in eis inveniat

Qui parvulis extra martyrium est absolutè necessarius,

veniatur obligatio præcepti.
 Quæ omnia, ut cuius plenius constare possint, tantaque claritate ac certitudine, quod insolentis planè foret pervicaciæ nol-

le credere, operæ pretium duxi novam instituire sectionem de subjecto & præcepto Baptismi.

SECTIO QUARTA.

De Subjecto & præcepto Baptismi.

1. Anabaptistæ docent parvulos non posse validè baptizari.

DEclaratam præcedenti sectione necessitatem Baptismi respectu parvulorum pertinaciter negant Anabaptistæ, cauſantes eos nec debere, imò nec posse validè baptizari, quos etiam ideo rebaptizant, cum pervenerint ad adultam ætatem; sed supposita capacitate, de qua statim dissero, & admissio peccato originali cum Ecclesia Catholica, de quo in tract. de Virtutibus & vitijs in communi, arbitrator necessitatem evidenter satis ostendi ex generalitate verborum Scripturæ, Concilij Florentini & Tridentini, quæ videri possunt sectione præcedenti conclusionè 2. in principio. Sit itaque

CONCLUSIO I.

Puer extra uterum matris est capax Baptismi.

2. Conſentit Scotus si puer sit secundum omnes suas partes in utero.

Dico, extra uterum, quia existens secundum omnes suas partes in utero, non potest baptizari; *Non* (inquit Scotus 4. dist. 4. q. 3. n. 3.) quia coniunctus est causæ corruptionis (sic quippe non posset habere Baptismum Flaminis, vel Sanguinis, quorum utrumque est falsum) sed quia Baptismus est lotio vel ablutio in aqua: sed parvulus sic in utero non potest lavari; quia nec sic immediate tangi ab aqua. Loquitur Doctor de suo tempore, quando nondum erat inventa, vel saltem ipsi nota methodus, quam hodierni medici affirmant, lavandi puerum in utero per metrenchyten.

3. Si objicias, parvulus in utero matris inficitur peccato Adæ; ergo etiam potest ab illo liberari. Respondeo cum Doctore supra n. 4. Sed non per istud Sacramentum; quia dum est in utero matris capax non est huius Sacramenti.

Per idem respondeo ad secundum argumentum apud Scot. supra n. 1. Parvulus in utero potest liberari à servitute temporali; patet ex manumissione matris; ergo &c. potest ergo

ibi baptizari. Respondeo, inquam, neg. con. Rationem disparitatis iple assignat n. 4. Quia quantum ad servitute temporalem filius dum est in utero non est distinctus à matre, non enim habet dominium dominium in parvulo, nisi quia in matre: sed quantum ad servitute, vel libertatem spiritualem... ista respectu distinctam personam: parvulus autem in utero est ita distinctus in persona à matre, sicut extra uterum.

His præmissis de puero in utero; Conclusio definitur contra Anabaptistas & alios hæreticos in Concil. Trident. sess. 7. de hoc Sacramento can. 12. his verbis: Si quis dixerit neminem esse baptizandum nisi ætate, quæ Christus baptizatus est, vel in ipso mortis articulo; anathema sit. Et can. 13. Si quis dixerit, parvulos eo quod actum credendi non habent, suscepto Baptismo inter fideles computandos non esse; ac propterea, cum ad annos discretionis pervenerint, esse rebaptizandos; aut præstare omitti eorum Baptisma, quam eos non actu proprio credentes baptizari in sola fide Ecclesie; anathema sit.

Eandem veritatem pridem definiat Concil. Milevitanum II. c. 2. sequentis tenoris. Item placuit ut quicumque parvulos recentes ab utero matrum baptizandos negat.... anathema sit.

Confirmatur ex cap. Firmiter de summa Trinitate ibi: Sacramentum verò Baptismi.... tam parvulus quam adultus in forma Ecclesie à quocumque ritè collatum proficit ad salutem. Et c. Maiores de Baptismo ibi: Cum ergo Circumcisio tam adultis, quam parvulis ex præcepto Domini conferretur: ne Baptismus, qui successit loco ipsius, & generalior tamen existit, cum tam viri, quam femine baptizentur, minoris videatur effectus, tam adultis, quam parvulus est conferendus.

Accedit perpetua Ecclesie traditio, cuius testis est D. Aug. lib. 4. de Baptismo c. 23. ibi: Quod traditum tenet universitas Ecclesie, cum parvuli infantes baptizantur, qui certe non possunt corde credere ad iustitiam, & ore confiteri ad salutem, quod latro potuit, quando etiam silendo & vagiendo, cum in eis mysterium celebratur, ipsis mysticis vocibus obſtreperant, & gratiam